

„Az új egyetem kihívás is egyben”

Kérdéseinkre Mader Béla, az Egyetemi Könyvtár igazgatója válaszol

– Milyen szerepet fog játszani Szeged és a régió életében az új egyetem?

– Mik az előnyök, esetleges hátrányok?

– Számít-e a város tudományos életének nagyarányú fejlődésére az új képzés nyomán?

Három kérdést kaptam, annyira kapcsolódnak, hogy egy válaszban igyekszem felelni mindháromra. Elfogultságtól nem teljesen mentesen, a szegedi születés és a JATE-n eltöltött több mint három évtized szolgáljon mentésemül. A nyolcvan éve határszélre szorult város a mai napig régióközpontként él a környék

tudatában, s így élt például akkor is, amikor még hivatalosan megyeközpont sem volt. Meghatározó voltát (bármennyire fontosak is) nem a közigazgatási intézmények, vagy a gazdaság különböző fejlettségű területei biztosították elsősorban, hanem az a szellemi – tudományos, művészeti – erő, amelynek vonzása és kisugárzása a városba hívott tanulni, töltekezni (nem egyszer végleg itt is maradni), vagy hazatérve a szegedi kapcsolatokat megtartani. Ennek az erőnek a fő központját a szegedi felsőoktatási intézmények alkották. A jövő évtől ezek az intézmények egyesülve jelentik az új

egyetemet. A szerep, amit ez az új egyetem játszani fog, egyszerre a régi, a tradicionális, s ugyanakkor új is, mert az intézmény számos új lehetőséggel fog rendelkezni.

A maguk nemében és tudományterületeiken nemzetközi hírű, patinás intézmények forrnak össze új egyetemmé, egymást kiegészítve oktatásban, kutatásban, s adnak a már hagyományos területeknek is új színt, új ösztönzéseket. Koncentrálódnak a kapacitások, jobban felismerhetők, jobban kihasználhatók lesznek. S jobban reklámozhatók is lesznek, az ellenérdekeket, klasszikus és megmereve-

dett előítéleteket jobban legyőzni segítők. Erre nagy szükség van, az ország koncentráltan élő kétötödét még mindig szükséges arról meggyőzni, hogy a másik négyötöd kultúrája, művészete és tudománya nem alábbvaló.

Az új egyetem kihívás is egyben. Létszámban, nagyságban talán az ország első egyeteme leszünk. Tudunk-e tudományban, elért eredményekben, a graduális és posztgraduális képzésben kibocsátott hallgatók felkészültségét illetően is elsők lenni? Hiszen verseny van e területen is, s az elért eredmények alapozzák meg financiálisan is a következő teljesítményeket. A szegedi egyetemben egy egyetem polgáiraivá váló oktatók és kutatók részben személyes ismerete, részben munkásságuk, teljesítményük ismerete biztos reményt ad számomra, hogy az új egyetem tartósan az élcsoporthoz helyezkedik majd el. Megtagadnám a magam területét, ha nem tenném hozzá, hogy a magas szintű egyetemi működéshez magas szintű infrastrukturális (könyvtári, informatikai, gazdasági irányítási) tevékenység is szükségeltetik. Itt is kedvezőek a jövő kilátásai, talán megengedhető, hogy a magam részéről az új egyetemi nagykönyvtár megépülésére utalok elsősorban.

Minden nagyon szép tehát, s az ég felhőtlen? Rövid távon korántsem. A legjobb eredményhez vezető átalakításban is vannak egyes szakaszok, amikor átmenetileg még a kiinduló állapothoz is rosszabb a helyzet. Ezekre számítok, ezek törvényszerűek. A mi dolgunk e szakaszokat lerövidíteni. Másik fontos dolgunk, s az új egyetemnek

ez talán könnyebben megy majd, az általános versenyszabályoknak már nem az elfogadtatása ugyan, de a betartásukra való ügyelés. A verseny akkor szép és fair, ha a száz méteres síkfutásban senki sem indul hatvan méterről. Jó számolni azzal a hivatástudattal és lelkesedéssel, amellyel a szegedi felsőoktatási intézmények polgárai az eddigi eredményeket elérték. még jobb lenne, ha ezeket méltóképpen honorálni is lehetne, s reményem szerint a kialakuló új egyetem súlya segíthet új források bevonásában is. Hosszú távon nagyon reménykeltőnek látom a helyzetet.

Ebből következik, hogy hiszem, környékünk, régióink szempontjából az új egyetem számos előnyt, könnyebbéget jelent. Lényegében teljes felsőoktatási kínálatot nyújt, s a képzési területek mindegyikén a más legjobbakkal versenyképeset. Ez esetben pedig a potenciális hallgatók számára a lakóhelyhez való közelség mint egyik legfontosabb szempont a mi egyetemünk választásában

meghatározó lehet. A város szempontjából fontos, hogy regionális központként szerepeljen. Az új egyetem léte döntő lehet bármely olyan vitában, amely a régiós központ kijelöléséről folyik. A régió más nagyobb városainak sem lehet ellenérdekeltsége, a regionális feladatok értelem szerű leosztása számos olyan intézményhez juttatja őket, amelyek végzéséhez a szakemberképzés ill. a könnyen elérhető szakértői kör biztosítása elengedhetetlen igényként jelentkezik.

Meggyőződésem, hogy mind Szeged, mind a Dél-Alföld csak gazdagodik a régiekből létrejött új egyetemmel, a tudományos teljesítmény fokozódására számítok. Az egyetemi polgárok – mint a város lakosságának igen markáns és számban is jelentős része – a művészetek fejlődésére továbbra is hatást gyakorolnak majd. A kultúra általános, jelentősebb fejlődéséhez azonban az eddiginél tartósan magasabb életnívó kialakulását tartom szükségesnek.

